

ERFGOED VOORKAMPEN

Inhoudelijk Beleidsplan Erfgoedcel

2027-2032

INHOUDSTAFEL

VOORSTELLING ORGANISATIE	6
.....	
CULTUREEL ERFGOED – DE NODEN	8
.....	
EXPERTISE	10
.....	
BELEIDSPLAN IN HET KORT	12
.....	
SWOT	16
.....	
SD1 ZORGEN VOOR ERFGOED	24
.....	
SD2 ZORGEN VOOR ERFGOEDWERKERS	28
.....	
SD3 ZORGEN VOOR ELKAAR	32
.....	
SD4 ZORGEN VOOR ERFGOED VOORKEMPEN	38

Workshop rietdekken in Essen

De opbouw van dit document correspondeert met de vragen die in het KIOSK-sjabloon voor een aanvraag van een nieuw cultureel-erfgoedconvenant gesteld worden.

VOORSTELLING ORGANISATIE

Erfgoed Voorkempen is een projectvereniging waarvan 14 gemeenten lid zijn, en die een erfgoedcel en een IOED omvat. De dagelijkse werking van Erfgoed Voorkempen is ingebed in die van het Regionaal Landschap de Voorkempen vzw.

De leden van de projectvereniging zijn Essen, Kalmthout, Wuustwezel, Kapellen, Brasschaat, Brecht, Malle, Schoten, Schilde, Zoersel, Wijnegem, Wommelgem, Ranst en Zandhoven. Kapellen is enkel lid van de IOED en dus niet van de erfgoedcel.

Team Erfgoed

HOE WERD OMGEGAAN MET DE AANDACHTS- PUNTEN UIT DE EVALUATIE DOOR HET DEPARTEMENT CJM?

Uit de evaluatie: “Bijkomende projecten uitvoeren kan een meerwaarde zijn, maar de manier waarop dat gebeurt binnen de organisatie heeft als risico dat dit de structurele werking verdringt.”

De structurele werking van de erfgoedcel wordt beter dan vroeger vertaald in een vast takenpakket van de personeelsleden en voorziet op die manier een stabiel kader, zodat duidelijk is welke personeelsinzet gefinancierd wordt uit de structurele subsidie. De rol van projecten binnen de werking van Erfgoed Voorkempen wordt herbekeken.

Subsidies worden enkel overgedragen naar een volgend werkingsjaar via overlopende rekeningen als dat kan gemotiveerd worden op basis van de boekhoudregels.

CULTUREEL ERFGOED – DE NODEN

Beschrijving van het aanwezige cultureel erfgoed en de cultureel-erfgoedactoren

Het cultureel erfgoed in de Voorkempen is divers en omvat zowel materieel als immaterieel erfgoed.

Op het gebied van **immaterieel erfgoed** en mondelinge geschiedenis speelt het landelijk leven een belangrijke rol, met onder meer agrarisch erfgoed en de 'Hoven van Playsantie'. Uniek voor de regio zijn de sporen van zorg en onderwijs, zoals preventoria, sanatoria en openluchtscholen. Ook militair erfgoed, evenals de geschiedenis van spoorlijnen en smokkelwaar, vormen een wezenlijk onderdeel van het erfgoedverhaal. Daarnaast zijn volksverhalen, volksliedjes en bedelzang van grote betekenis, net als de levendige tradities van kermissen, jaarmarkten, reuzen, processies en stoeten. Volksspelen en volkssporten, vaak verbonden met cafés of gilden, dragen bij aan de lokale identiteit, net zoals de diverse culinaire tradities en de nog steeds aanwezige ambachten en stielen.

Wat het **roerend erfgoed** betreft, is er een breed scala aan waardevolle collecties. Het kunstpatrimonium en het religieus erfgoed zijn prominent aanwezig, aangevuld met heemkundige en volkskundige verzamelingen. Gilde-erfgoed en verenigingserfgoed weerspiegelen de geschiedenis van het verenigingsleven, terwijl ook particuliere (thematische) collecties een (vaak nog onontsloten) bron van erfgoedinformatie vormen. Literair erfgoed en heemkundige tijdschriften

documenteren de geschiedenis van de streek, en een schat aan informatie is te vinden in de archieven van lokale besturen, documentatiecentra, heemkringen, parochies en andere verenigingen. Tot slot is er een groeiende verzameling fotografisch en filmisch erfgoed, zowel analoog als digitaal, en wordt er aandacht besteed aan levend erfgoed en streekgewassen.

Belang

De Voorkempen liggen op de overgang tussen stad en platteland, tussen Kempen en koekenstad. Dat merk je aan het landschap, maar ook aan de verhalen en in het culturele erfgoed. Stadsmensen komen sinds mensenheugenis naar deze regio om te ontspannen en voor de gezonde lucht. De militaire verdediging van Vesting Antwerpen was bepalend voor de streek. De plaatselijke neringdoeners profiteerden van die stedelijke aandacht, maar de dorpen, hoven en boerderijen hadden met hun tradities, feesten, gilden en gerechten meer connectie met de Kempen – ongetwijfeld maakte dat ook deel uit van de charme voor bezoekers en passanten. Dat samenspel tussen verstedelijking en het rurale karakter is voor de huidige Voorkempenaars nog steeds 'een ding'. Het erfgoed van de streek helpt om die meerledige identiteit te duiden en te omarmen.

Beschrijving van de noden

• Collectiebeheer

Dankzij het rapport '[Kempencollectie in kaart](#)' van Celine Vandenbrande hebben we een goed beeld van de noden

rond collectiebeheer in onze regio. De collecties werden op gestandaardiseerde manier, op collectieniveau, geregistreerd met behulp van het COMETA-model. We keken naar verschillende aspecten:

- o omvang
- o type collectie
- o datering
- o registratie
- o digitalisering
- o toestand
- o bewaaromstandigheden
- o toegankelijkheid

Dit helpt niet alleen om inzicht te krijgen in wat er allemaal bewaard wordt in de Kempen, maar deze gegevens vormen de basis voor toekomstgerichte collectiezorg en helpen ons om gerichte trajecten op te starten zoals collectieplannen, digitaliserings- en waarderingstrajecten.

• **Vrijwilligerswerking van erfgoedverenigingen**

De inzet van vrijwilligers is voor erfgoedverenigingen van vitaal belang. De combinatie van het opschuiven van de pensioenleeftijd en een verandering in het engagement van vrijwilligers

(waarop niet elke vereniging even soepel inspeelt), maakt dat de werking van de vereniging zelf soms in het gedrang komt – vooral door vergrijzing.

• **Borgen van immaterieel erfgoed**

Waar we collectiehouders vaak heel concreet kunnen helpen met het behoud en beheer van hun fysieke collecties, is het borgen van immaterieel erfgoed vaak veel complexer en afhankelijk van het engagement van de hele erfgoedgemeenschap. Onze bijdrage bestaat dan voornamelijk in documenteren en zichtbaar maken.

• **Imago en beeldvorming bij erfgoedverenigingen ('smal' publiek)**

Heel wat heemkringen hebben nog een levendige herinnering (soms met weemoed) aan de gouw. De waardering voor de professionele ondersteuning van een erfgoedcel is er zeker, en het vertrouwen groeit gestaag – voornamelijk door persoonlijke contacten en samenwerkingen. Maar nog steeds wordt de historische, provinciale gouwstructuur, gedragen door vrijwilligers, door sommigen gezien als een meer authentieke en toegankelijke vorm van ondersteuning.

EXPERTISE

Aanwezige eigen expertise, expertiseopbouw en -deling

• Inventarisatie van collecties:

Wij beschikken over de expertise om collecties nauwgezet te inventariseren volgens de (inter)nationale standaarden voor collectie- en informatiebeheer en standaardthesauri. Dit is cruciaal voor een gestructureerde en vergelijkbare registratie van lokaal cultureel erfgoed, wat de basis vormt voor effectieve kennisdeling.

• **Digitalisering van collecties volgens professionele standaarden:** De capaciteit om collecties te digitaliseren volgens de CEST-richtlijnen is bij ons aanwezig. Dit is essentieel voor het veiligstellen van erfgoed op lange termijn, het toegankelijk maken voor een breder publiek en het mogelijk maken van innovatieve toepassingen.

• **IT ten behoeve van ontsluiting:** Wij hebben kennis van (bestaande en in ontwikkeling zijnde) IT-oplossingen die nodig zijn voor het efficiënt ontsluiten van erfgoedinformatie. Dit stelt collectiehouders in staat om digitale collecties en data op een gebruiksvriendelijke manier beschikbaar te stellen aan diverse doelgroepen, van onderzoekers tot het brede publiek. (MuseumPlus – erfgoedatabank.be, Kempens Erfgoedportaal, commerciële partners...)

• Behoud en beheer van roerend

erfgoed: We hebben kennis opgebouwd (en doen dat nog dagelijks) over behoud en beheer van roerend erfgoed, wat essentieel is voor het duurzaam bewaren van materiële collecties. Deze kennis waarborgt dat waardevolle objecten in optimale conditie blijven voor toekomstige generaties. (Reinigen, herverpakken... Restauraties geven we uit aan experts).

• Borgen van immaterieel erfgoed:

Onze organisatie heeft de vaardigheid om immaterieel erfgoed te identificeren en te documenteren. Dit is van belang om tradities, praktijken en mondelinge overleveringen te beschermen en door te geven, wat bijdraagt aan de culturele identiteit van een gemeenschap.

• **Erfgoed en Zorg:** Onze expertise op het snijvlak van erfgoed en zorg biedt de mogelijkheid om de therapeutische en sociale waarde van erfgoed in te zetten. Dit is relevant voor het ontwikkelen van projecten die bijdragen aan welzijn en inclusiviteit, bijvoorbeeld door erfgoedactiviteiten aan te bieden aan kwetsbare groepen.

• **Erfgoededucatie:** De competentie in erfgoededucatie stelt ons in staat om (in samenwerking met leerkrachten en docenten) leerprogramma's te

ontwikkelen en uit te voeren. Dit is van groot belang voor het vergroten van kennis en waardering voor erfgoed bij kinderen en jongeren, en het stimuleren van actieve participatie.

- **Evenementmanagement:** Wij kunnen evenementen organiseren en managen. Deze vaardigheid is belangrijk voor het bereiken van publiek, het presenteren van erfgoed en het creëren van engagement, zowel via grootschalige evenementen als kleinschalige initiatieven.

- **Communicatie via verschillende kanalen:** De expertise in communicatie via diverse kanalen (website, nieuwsbrief, socials...) zorgt ervoor dat wij onze boodschap effectief kunnen verspreiden. Dit is essentieel voor het informeren, betrekken en inspireren van verschillende doelgroepen over erfgoedactiviteiten en -projecten.

Expertise in de deelnemende gemeenten

Als erfgoedcel kunnen we profiteren van de expertise die aanwezig is binnen onze deelnemende gemeenten, verder dan alleen de specifieke erfgoedprofessionals. Door een breder scala aan gemeentelijke medewerkers te betrekken, vergroten we niet alleen onze slagkracht, maar verankeren we erfgoed

ook dieper in de lokale gemeenschap en het beleid.

- **Medewerkers Cultuur en Vrije**

Tijd: Deze collega's hebben vaak een diepgaand inzicht in de lokale culturele dynamiek, vrijetijdsbesteding en de behoeften van de inwoners op dit vlak. Ze kennen de verenigingen, de culturele agenda en de plekken waar mensen samenkomen. Hun kennis is van onschatbare waarde bij het ontwikkelen van publieksgerichte erfgoedprojecten en evenementen, zoals tentoonstellingen, workshops of erfgoedwandelingen die aansluiten bij de lokale context. Bovendien kunnen zij helpen bij de promotie en het bereiken van een breder publiek voor onze initiatieven.

- **Jeugd- en Seniorenmedewerkers:** Deze professionals staan in direct contact met specifieke doelgroepen die cruciaal zijn voor de toekomst van erfgoed: jongeren en senioren. Jeugdmedewerkers kunnen ons helpen bij het ontwikkelen van educatieve programma's en activiteiten die jonge generaties betrekken bij erfgoed, op een manier die relevant is en hen aanspreekt. Seniorenmedewerkers kunnen dan weer de brug slaan naar oudere inwoners, die vaak dragers zijn van immaterieel erfgoed en waardevolle mondelinge geschiedenissen bezitten. Zij kunnen helpen bij het organiseren van vertelsessies of projecten waarbij herinneringen worden vastgelegd, wat bijdraagt aan het borgen van lokaal immaterieel erfgoed. Zij kunnen ook socioculturele verenigingen die zich op jonge senioren richten linken aan het aanbod van erfgoedverenigingen of toeristische diensten.

- **Medewerkers Ruimtelijke Ordening en Omgeving:** Hoewel dit op het eerste gezicht meer een zaak voor de IOED-werking is, zijn deze mensen vaak goed op de hoogte van de verhalen achter een monument, een typologie, een landschapsvorm, een landmark of de geschiedenis van een eigenaarsfamilie. Hun informatie is, voor zover het gaat om (mondelinge) geschiedenis ook heel relevant voor de erfgoedcel.

BELEIDSPLAN IN HET KORT

Synthese

Erfgoed Voorkempen positioneert zich als ambassadeur van het cultureel erfgoed in de streek, met als kerntaak het ondersteunen en ontzorgen van lokale besturen, verenigingen en inwoners. De werking voor de volgende beleidsperiode is geconcentreerd rond drie hoofdpijlers, aangevuld met een transversale interne focus:

1. Zorgen voor Erfgoed (SD1): De erfgoedcel zet in op het beter vindbaar, in betere conditie en zichtbaarder maken van het typische culturele erfgoed van de Voorkempen. Dit omvat actieve inventarisatie, digitalisering en conservering van collecties (inclusief religieus erfgoed), het borgen van

immaterieel erfgoed via strategische actieplannen en communicatiecampagnes, en het onder de aandacht brengen van specifiek houtig erfgoed door vorming en publiekswerking.

2. Zorgen voor Erfgoedwerkers (SD2):

Erfgoed Voorkempen ondersteunt en omkadert alle erfgoedwerkers (vrijwilligers en professionals) in de regio. Dit gebeurt door het faciliteren van een fijnmazig netwerk voor kennisuitwisseling en waardering (bv. via 'De ErfgoedWerf' en 'De Erfgoedstoel'), het bieden van specifieke ondersteuning aan collectiehoudende organisaties voor collectiebeheer en ontsluiting (o.a. via het Kempens Erfgoedportaal), en

Kinderen van College Essen tijdens de Erfgoedweken

gerichte ondersteuning aan kerkraden en gemeenten voor religieus erfgoed.

3. Zorgen voor Elkaar (SD3): De erfgoedcel wil erfgoed inzetten als instrument om welbevinden en verbondenheid te stimuleren bij alle inwoners. Dit vertaalt zich in het ondersteunen of organiseren van leerrijke en verbindende erfgoedactiviteiten voor een breed publiek (zoals Erfgoeddag en duurzaam toerisme), het aanreiken van handvaten aan onderwijs en jeugdwerk voor erfgoededucatie, het ontwikkelen van een aanbod voor jongeren om hun band met de regio te versterken (bv. via 'Radio Kempenjoeng'), het creëren van een aanbod voor vijftigplussers dat aanzet tot vrijwilligerswerk, en het ontwikkelen van op maat gemaakte erfgoedprogramma's voor zorginstellingen.

Interne Versterking (SD4): Om deze inhoudelijke doelstellingen te realiseren, investeert Erfgoed Voorkempen in een eigen herkenbare identiteit, gekenmerkt door zorgzaamheid, menselijke warmte, netwerking, professionalisering en kennisdeling. Dit omvat transparant contact met besturen en stakeholders, het blijven ontwikkelen van complementaire expertises binnen het team, een sterk communicatiebeleid om enthousiasme te creëren, het aanvullen van de vrijwilligersploeg met gespecialiseerde teams, en het strategisch benutten van subsidielijnen.

De kern van de werking ligt dus in het **verbinden van erfgoed met mensen en gemeenschappen**, door zowel zorg te dragen voor het erfgoed zelf als voor de mensen die ermee werken en ervan genieten, en dit alles vanuit een stevige en professionele interne organisatie.

Voorbereiding

- **De Erfgoedstal**

27 en 28 juni 2024, Klein Engelandhoeve, Turnhout

Tweedaags overleg over missie, visie en strategische doelen met alle medewerkers van IOED en erfgoedcel, en met Ines Van Limbergen (RLDV) en Jef Van Doninck (IOED Erfgoed Noorderkempen) als klankbord (met terugblik op de eerste helft van de huidige beleidsperiode).

- **Uitschrijven voorstel Missie, Visie en Strategische Doelstellingen**

21 – 22 oktober 2024, Chièvres

Tweedaagse schrijfsessie met enkele collega's.

- **Kennismaking met de nieuwe lokale besturen**

13 maart 2025, Vrieselhof

Alle betrokken mandatarissen van de (vernieuwde) lokale besturen werden uitgenodigd op het Vrieselhof voor een kennismaking met de werking en een eerste pitch van de beleidsplannen 2027-2032.

• **ErfgoedWerf over beleidsplanning**
14 maart 2025, Vrieselhof

Alle erfgoedpartners (vrijwilligers en professionals) werden uitgenodigd op een 'ErfgoedWerf' waar ze context en grote lijnen meekregen, en waar hen expliciet gevraagd werd om ook op de participatieavonden per gemeente aanwezig te zijn.

• **Participatieavonden met erfgoedvrijwilligers en lokale besturen**
2025: 20 februari (Malle), 20 maart (Wuustwezel), 24 april (Schilde), 29 april (Zandhoven), 6 mei (Ranst), 20 mei (Brecht), 22 mei (Schoten), 5 juni (Wommelgem), 10 juni (Zoersel en Kapellen), 12 juni (Brasschaat), 19 juni (Kalmthout), 20 juni (Wijnegem), 30 juni (Essen)

De lokale besturen nodigden alle erfgoedactoren uit de gemeente uit om samen met Erfgoed Voorkempen na te denken over de toekomst van het lokale erfgoed.

Per gemeente was de opkomst erg divers, maar we zagen vertegenwoordigers

van gemeentelijke erfgoedraden en cultuurraden, heemkringen, musea, kerkraden, eigenaars of beheerders van beschermde monumenten of landschappen, Natuurpunten, ... Op de agenda:

- o Waar positioneert Erfgoed Voorkempen zich ten opzichte van erfgoedactoren (vaak vrijwilligers) en lokale besturen?
- o Wat bieden de erfgoedactoren vandaag al aan? Waarvan dromen ze voor de volgende 5 à 10 jaar? Wat zijn daarvoor de kritische succesfactoren?
- o Wat zijn de strategische lijnen die Erfgoed Voorkempen wil uitzetten voor de volgende beleidsperiode? Waar zijn de raakvlakken met de toekomstdromen van de lokale erfgoedactoren?

• **Erfgoedraad Voorkempen**

Erfgoedraad: 26 november 2024, 25 maart 2025, 1 juli 2025, 24 september 2025

Bij het halfjaarlijks overleg met alle betrokken ambtenaren stond de beleidsplanning een aantal keren op de agenda.

Participatieavond in Wuustwezel

- o 26/11: schrijftraject, organisatie participatie per gemeente
- o 25/3: ontwerp missie, visie en SD's
- o 1/7: eerste ontwerpversie beleidsplan
- o 24/9: voorstel definitief beleidsplan

• **Online werksessies 'Beleidsplanning Erfgoedcellen met Jacqueline van Leeuwen (FARO)**

10 februari 2025, 10 maart 2025, 23 mei 2025, 3 juli 2025

Webinar 'Participatieve methodieken', Webinar 'Omgevingsanalyse', Webinar 'van SWOT naar doelstellingen', individueel feedbackgesprek 'kritische vrienden'.

• **Uitschrijven voorstellen voor OD's en voorstellen en acties met betrokken medewerkers**

14 januari en 10 juni (collectiebeheer en doelgroepenwerking) 12 juni (bouwkundig en landschappelijk), 20 juni (archeologie en evenementen)

• **Intervisie tijdens collegagroepen:**

Antwerpse IOED's en Kempenoverleg

16 juni en 18 september 2025: Antwerpen

6 juni en 17 september 2025: Kempencoalitie

We lazen elkaar ontwerpplannen en gaven commentaar.

• **Redactieraad**

Juli – september 2025

Op de Raad van Bestuur van 1 juli 2025 werd een 'redactieraad' in het leven geroepen in aanloop naar de definitieve versie van het beleidsplan, met alle personeel aangevuld met Jef Anthonissen, Erik Binon en Ines Van Limbergen.

• **Raad van Bestuur**

26 november 2024, 25 maart, 1 juli en 24 september 2025

- o 26/11: schrijftraject, participatie en goedkeuringsflow
- o 25/3: ontwerp missie, visie en SD's
- o 1/7: ontwerp beleidsplan
- o 24/9: goedkeuring definitief beleidsplan

SWOT

Sterktes (Strengths)

- **Samenwerking met Kempenoverleg:** Sterke regionale samenwerking met vijf andere erfgoedcellen, wat zorgt voor schaalvoordelen en kennisuitwisseling.
- **Fundering voor collectiebeleid:** ‘Erfgoedcollectie in kaart’ is een sterke basis voor het verder uitbouwen van een collectiebeleid in de Voorkempen.
- **Academische partnerschappen:** Goede samenwerking met de Universiteit Antwerpen voor restauratie- en conservatieprojecten.
- **Ervaring met erfgoededucatie:** We hebben een solide basis en sterke methodieken voor educatie opgebouwd, waaronder de ‘Erfgoedgids voor Doeners’.
- **Veel interesse van lokale besturen:** Er is een breed gedragen interesse voor erfgoed vanuit de 14 gemeenten, wat een goede basis is voor samenwerking.
- **Goede contacten met zorgpartners:** Er is een open en receptieve houding van zorgpartners zoals De Mick, Bethanie, Amandina en andere zorginstellingen voor erfgoedactiviteiten.
- **Integrale en geïntegreerde werking:** De erfgoedcel werkt nauw samen met de IOED en het Regionaal Landschap, wat een geïntegreerde aanpak mogelijk maakt.

Zwaktes (Weaknesses)

- **Beperkt netwerk en versnippering:** Erfgoedverenigingen werken te veel als ‘eilandjes’ en het onderling netwerk binnen deze sector is nog beperkt.
- **Verdwenen verenigingen en weeserfgoed:** Verschillende collectiehoudende verenigingen stoppen, wat leidt tot ‘weeserfgoed’ dat zorg en herbestemming nodig heeft.
- **Kwetsbare erfgoedgemeenschappen:** De gemeenschappen die immaterieel erfgoed levendig houden, staan onder druk. In tegenstelling tot collecties, kan je ICE zonder erfgoedgemeenschap niet ‘herbestemmen’. Als erfgoedcel kan je dan enkel nog documenteren.
- **Beperkte vrijwilligerscapaciteit:** We hebben een fantastische ploeg supervrijwilligers, maar met slechts drie personen is ze klein en dus kwetsbaar.
- **Afstand tot jongeren:** Door het uitgestrekte werkingsgebied en het gebrek aan een centrale locatie hebben we moeite om jongeren en hun georganiseerde jeugdverenigingen te bereiken.
- **Te weinig bereik via communicatie:** Onze persberichten krijgen weinig media-aandacht en onze sociale media-berichten genereren te weinig engagement (likes).
- **Afhankelijkheid van projectsubsidies:** Beschikbare subsidies zijn vaak thematisch of timing-gebonden, wat de erfgoedwerking soms verplicht om zich in bochten te wringen om aan de voorwaarden te voldoen.
- **Onduidelijkheid over rol en focus:** Intern is er nog onduidelijkheid over de grens tussen erfgoed en kunst of tussen erfgoed en religie, wat ons handelen en onze keuzes beïnvloedt.
- **Te lage opkomst bij de ErfgoedWerven:** Onze netwerkdagen, de ErfgoedWerven, trekken te weinig deelnemers, wat duidt op een gebrek aan bekendheid en een te grote afstand voor veel vrijwilligers.

Kansen (Opportunities)

- **Verborgen erfgoed bij verenigingen:** Veel cultuur- en sportverenigingen bezitten onbekend erfgoed waar leden zich niet van bewust zijn.

- **Nieuw collectiebeheersysteem:** De uitrol van erfgoeddatabank.be (MuseumPlus) biedt een nieuwe kans om collectiehouders te ondersteunen en te helpen bij collectiebeheer.

- **Ontwikkeling van lokale erfgoedportalen:** Een aantal gemeenten en heemkringen hebben interesse in lokale online erfgoedportalen, wat de kans biedt om hierin te stroomlijnen en te ondersteunen.

- **Betere communicatie via lokale besturen:** Door samen te werken met de communicatiediensten van gemeenten en lokale media kunnen we onze naamsbekendheid en bereik aanzienlijk vergroten.

- **Versterking van de brug tussen erfgoed en zorg:** De interesse van de Alzheimerliga en zorgcentrum De Mick creëert een duidelijke kans om erfgoed in te zetten als instrument voor zorg en welzijn.

- **Ondersteuning bij ongewenste schenkingen:** De vraag van heemkringen en gemeenten over ongewenste schenkingen en legaten biedt ons een kans om hen te adviseren en mee te zoeken naar oplossingen.

- **Erfgoedvrijwilligers als 'Erfgoedklasbakken':** Enthousiaste erfgoedvrijwilligers willen graag hun verhaal in scholen vertellen. Dit biedt een concrete kans om hen te koppelen aan scholen.

- **Verbreding van het netwerk bij lokale besturen:** Door contact te leggen met jeugddiensten, seniorenconsulenten en communicatiemedewerkers bij gemeenten kunnen we de maatschappelijke meerwaarde van erfgoed breder kenbaar maken.

- **Samenwerking met seniorenverenigingen:** De aanwezigheid van veel actieve seniorenverenigingen biedt een concrete kans om onze doelgroep senioren beter te bereiken.

Bedreigingen (Threats)

- **Veranderende vrijwilligerscultuur:** De manier van vrijwilligen verandert; er zijn minder vrijwilligers beschikbaar en het engagement is vaker projectmatig en van kortere duur.

- **Hoge werkdruk bij leerkrachten:** Leerkrachten zijn vaak overbevraagd, wat samenwerking op het gebied van erfgoededucatie bemoeilijkt.

- **Te weinig subsidiekanalen:** Er zijn te weinig subsidiekanalen beschikbaar voor restauratie- en conservatieprojecten.

- **Concurrentie van andere evenementen:** Erfgoedevenementen ondervinden concurrentie van een breed aanbod aan andere activiteiten, wat de opkomst kan beïnvloeden.

Relevante partners

Erfgoed Voorkempen is een projectvereniging die zowel een erfgoedcel als een **IOED** omhelst. Wij zijn tegelijk het erfgoedteam van het **Regionaal Landschap de Voorkempen** (dat werkt rond het behoud en de versterking van natuur, erfgoed & streekidentiteit, klimaat, draagvlak en beleving).

De erfgoedcel maakt uiteraard deel uit van het landelijk erfgoedcellenoverleg i.s.m. **FARO**. Daarnaast is er ook intervisie en samenwerking met de erfgoedcellen binnen Provincie Antwerpen enerzijds en het **Kempenoverleg** anderzijds.

Naast de intergemeentelijke toeristische samenwerkingsverbanden, RLDV, Kempens Landschap, de gemeentelijke **toeristische diensten** en de zelfstandige **dorpsgidsen** zijn er in de regio ook VVV-kantoren, gidsenverenigingen, verenigingen zoals VTB-cultuur, Pasar, landelijke gilden en KWB-verenigingen die erfgoed- en cultuureducatieve activiteiten aanbieden. Deze verenigingen zijn vaak medeorganisator van evenementen zoals de hoevefeesten, landbouwdagen of Erfgoeddag, of organiseren toeristische routes met een link naar erfgoed. De samenwerking met deze verenigingen zorgt voor verbondenheid met de inwoners en kan bijdragen de economische validering van erfgoed.

ErfgoedWeken in Loenhout (Wuustwezel)

Verschillende **scholengroepen** zijn actief op het grondgebied, zowel voor het lager als secundair onderwijs. Daarnaast zijn er een vijftal instellingen voor **deeltijds kunstonderwijs** voor jongeren en volwassenen, bijvoorbeeld de Regionale Academie voor beeldende kunsten Academie Noord of de Academies van Lier (met huizen in Malle, Ranst en Zandhoven). De openbare bibliotheken en cultuurcentra verenigen zich in BISCUIT. BIBBUREN vormt een samenwerking voor de openbare bibliotheken voor Wommelgem, Ranst, Wijnegem, Zandhoven, Zoersel en Malle. Ook op vlak van intergemeentelijke samenwerking rond jeugd zijn er verschillende initiatieven in de regio (zoals joNK in o.a. Wuustwezel, Kalmthout en Essen). Het zijn interessante partners om naar te luisteren, om van te leren en om mee samen te werken.

Strategische visienota

Verdiepen van kennis en onderzoek:

We investeren verder in kennisopbouw en –deling, voornamelijk in het kader van collectiebeheer en borgen van immaterieel erfgoed.

Inzet op een rijk en divers erfgoedlandschap:

Samen met de IOED slaan we de brug tussen het rijke en diverse cultureel en onroerend erfgoed, en tussen de diepe Kempen en de meer verstedelijkte rand rond Antwerpen.

Maatschappelijke rol en positionering:

We maken van de maatschappelijke relevantie van erfgoed een eigen strategische doelstelling ('zorgen voor elkaar'), en willen een trekkersrol spelen als het gaat om het inzetten van erfgoed als instrument om welzijn en welbevinden te verbeteren.

Inclusie en diversiteit:

We bevragen senioren maar ook jongeren over 'hun' erfgoed. Via acties rond immaterieel erfgoed willen we ook meer diversiteit en meerstemmigheid binnenbrengen in de erfgoedbeleving.

Digitale transformatie:

We houden de vinger aan de pols en volgen alle nieuwe ontwikkelingen.

We ondersteunen collectiebeheerders inventarisaties en digitaliseringstrajecten en leggen de link naar MuseumPlus en het Kempens Erfgoedportaal. Toeristische partners en dorpsgidsen maken we wegwijs naar de Erfgoedapp en Faam.

Duurzaamheid:

Als erfgoedteam van een Regionaal Landschap zit ecologische duurzaamheid ingebakken in onze werking. We zetten ook in op bewustwording door de link te leggen tussen erfgoed en duurzaamheid (bijvoorbeeld traditionele lokale economie en korte keten).

Samenwerking en netwerken:

Zie hierboven: 'samenwerken en netwerken met relevante partners'.

Versterken van de dienstverlening:

Erfgoedactoren en publiek kunnen bij ons terecht voor een uitgebreide dienstverlening. Die dienstverlening kan vraaggestuurd steeds uitbreiden. We moeten onszelf nog wel meer *in de markt zetten* als 'eerste aanspreekpunt'.

Missie

Erfgoed Voorkempen is **ambassadeur** van het cultureel erfgoed dat de streek kleurt. Met onze **expertise** staan we ten dienste van de gemeenten, (erfgoed)verenigingen en inwoners. Al wie een hart heeft voor erfgoed, vindt een **partner** in Erfgoed Voorkempen.

We **ondersteunen en ontzorgen** lokale besturen in heel wat aspecten van hun beleid.

We zetten erfgoed in als hefboom voor het creëren en versterken van een **leefomgeving waarin mensen zich thuis voelen**.

Visie

De Voorkempen is een plek waar mensen graag wonen, werken, naar school gaan en hun vrije tijd doorbrengen. **Erfgoed is als een dorpslinde**: door haar stevige wortels in het verleden vormt zij een volle, groene kruin voor mensen van nu. Elke vorm van **erfgoedzorg is een investering in een samenleving** die beter samenhangt en zich verbonden voelt met een plek en met elkaar.

Die uitdaging wil Erfgoed Voorkempen aangaan door zorg te dragen voor **erfgoed én erfgoedpartners**, en door cultureel erfgoed in te zetten als **gemeenschapsvormende** katalysator. We zijn een organisatie die zorgzaamheid, menselijke warmte en netwerking combineert met professionaliteit en expertise.

In die zin verbinden en verdiepen we de relatie tussen het beleid en de erfgoedpraktijk in het veld, en tussen die erfgoedpraktijk en de bredere samenleving.

Het Lindepaviljoen in Zoersel

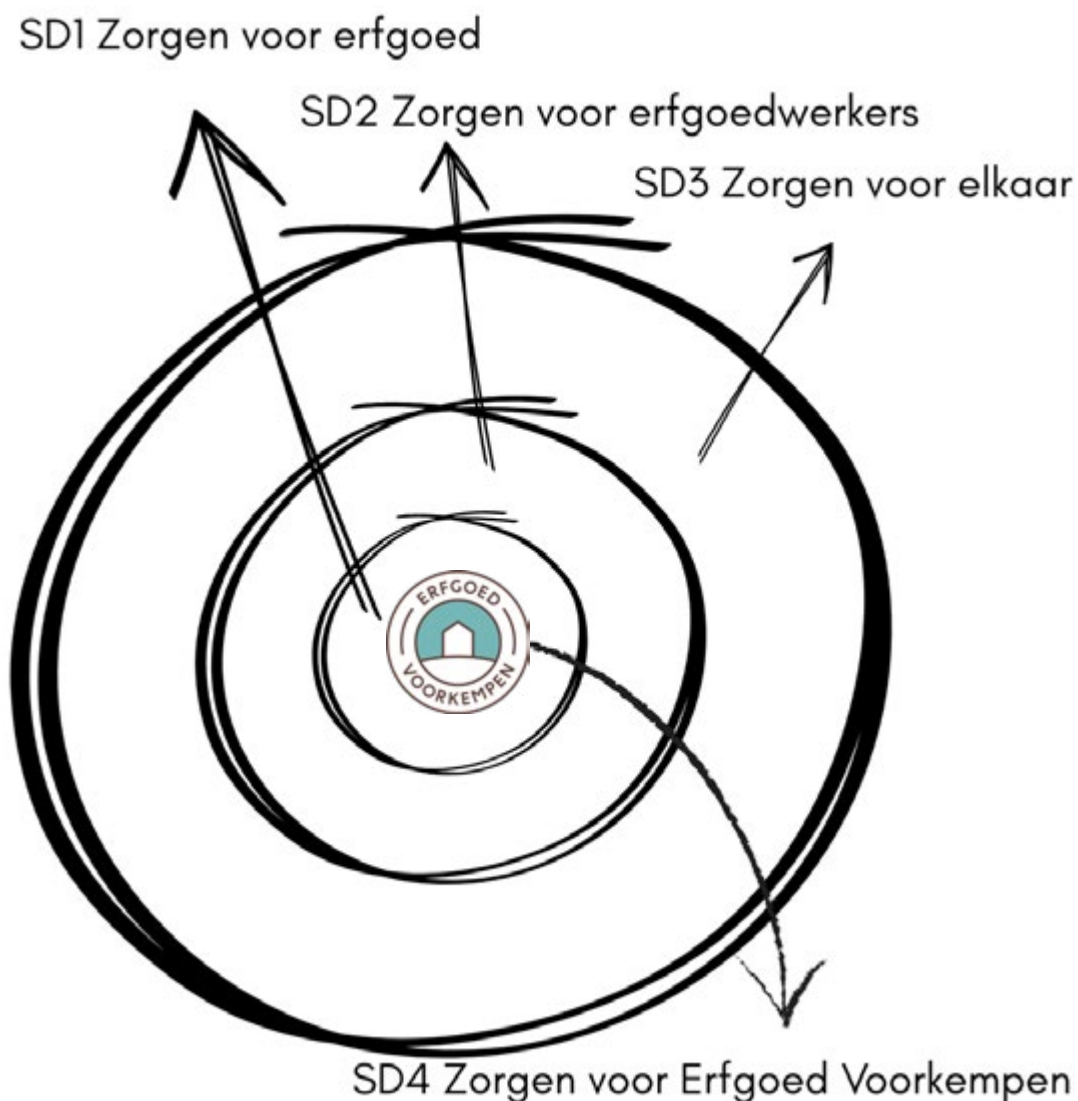

Doelstellingen

De doelstellingen die Erfgoed Voorkempen zich stelt voor de volgende beleidsperiode, situeren zich op drie niveaus (of drie concentrische cirkels):

- We brengen het erfgoed zelf in kaart, vrijwaren en ontsluiten het (SD1).
- We ondersteunen de mensen of organisaties die voor het erfgoed zorgen. (SD2).
- We zetten erfgoed in als instrument om bij alle inwoners welbevinden en verbondenheid te stimuleren (SD3).

Om de drie vorige doelstellingen te halen, moeten we ook voor de interne werking van onze eigen organisatie een aantal doelen stellen.

SDI ZORGEN VOOR ERFGOED

Het culturele erfgoed van de
Voorkempen is beter vindbaar,
in betere conditie en beter
bekend bij het publiek.

ODI.I. Erfgoed Voorkempen inventariseert, digitaliseert en conserveert erfgoedcollecties in samenspraak met de beheerder of eigenaar.

Mogelijke acties:

Integrale erfgoedanalyse

We ontwikkelen een intakemethode waarbij een registratie, digitalisering of herverpakking altijd wordt voorafgegaan door een basiswaardering van de collectie en de bepaling van een focuscollectie.

Inventarisering en digitalisering

We inventariseren en digitaliseren in samenwerking met de collectiehouders bestaande collecties volgens de (inter) nationale standaarden voor collectie- en informatiebeheer en standaardthesauri enerzijds en CEST anderzijds.

Behoud & beheer

We ondersteunen collectiehouders bij het schoonmaken, behandelen en duurzaam (her)verpakken van collectiestukken. Waar nodig schakelen we gespecialiseerde experts in.

Restauratie & conservatie

We zoeken samen op vraag van collectiehouders naar de beste haalbare manier om collectiestukken te restaureren of te conserveren. Hiervoor werken we ook samen met de opleiding conservatie-restauratie UAntwerpen, binnen het kader van het opleidingsonderdeel “monitoring en beslissingssystemen”.

Detail van een 17e eeuwse vaandel uit 's Gravenwezel

OD I.2. Erfgoed Voorkempen ondersteunt, borgt en documenteert immaterieel erfgoed.

Mogelijke acties:

Strategisch actieplan

In samenwerking met de Werkplaats Immaterieel Erfgoed en de lokale erfgoedgemeenschappen werken we aan een strategisch actieplan om deze doelstelling meer gestructureerd aan te pakken.

Voorkempen on ICE

Jaarlijks zetten we minimum één communicatiecampagne op rond een levende traditie in de Voorkempen.

Lokaal ICE

We ondersteunen waar nodig lokale individuen, gemeenschappen en verenigingen die een werking hebben rond immaterieel erfgoed (volksspelen, volksliederen, volksdansen, stoeten, corso's en processies, recepten, streekproducten, stielen en ambachten, gilden, volksverhalen en dialecten...).

Muzikaal erfgoed

Samen met het Kempenoverleg sensibiliseren we een breed publiek voor bedelzangtradities via de website zing-ze.be en andere communicatiekanalen. Hetzelfde doen we voor de traditie van het samen musiceren in fanfares, harmonieën, koren... en het daarbij horende verenigingsleven.

Sint-Sebastiaansgilde in Loenhout

SD2 ZORGEN VOOR ERFGOEDWERKERS

Alle erfgoedspelers in de Voorkempen (vrijwilligers en professionelen, verenigingen en individuen) krijgen de ondersteuning en omkadering die ze nodig hebben om 'hun' erfgoed te vrijwaren en te ontsluiten voor een publiek.

OD2.I. Erfgoed Voorkempen brengt **erfgoedspelers**, vrijwilligers én professionelen, samen in een fijnmazig netwerk om hen te informeren en te connecteren. Waardering, inspiratie en activiteiten worden hierin voortdurend uitgewisseld.

Mogelijke acties:

De ErfgoedWerf

Twee keer per jaar nodigen we het brede erfgoedveld uit op een netwerkmoment, waarbij een erfgoedorganisatie host is op de eigen 'werf'. Er wordt samen nagedacht over een thema dat tijdens een vorige ErfgoedWerf werd gekozen.

De Erfgoedstoel

Vier keer per jaar lanceren we een kort videoportret, waarbij de interviewer polst naar de drijfveren en passie van een erfgoedvrijwilliger.

De Erfgoedalbumak

Jaarlijks verschijnt een Erfgoedalbumak, waarin terugkerende landelijke en lokale erfgoedevenementen zijn opgenomen. De publicatie wordt geïllustreerd met foto's van evenementen uit het voorbije jaar.

Nieuwsbrief en website

We sturen op regelmatige basis een nieuwsbrief uit, specifiek naar het netwerk van erfgoedvrijwilligers, waarin nieuws en verhalen worden uitgewisseld.

Daarnaast voorzien we een 'inspiratiesite' waarop erfgoedpartners good practices en inspirerende voorbeelden kunnen uitwisselen.

Opendeur in heemkring Breesgata in Brasschaat

OD2.2. Erfgoed Voorkempen biedt collectiehoudende organisaties, op basis van hun specifieke collectieprofiel, de ondersteuning die ze nodig hebben om hun collecties in goede staat te bewaren en te ontsluiten.

Mogelijke acties:

Erfgoeddatabank.be

Nu de Vlaamse inventaristool volledig operationeel is, willen we die ook bij onze collectiehouders aanbevelen als standaard. We ondersteunen starters met het opzetten van hun collectie of begeleiden hen naar de juiste partner voor de import van een bestaande inventaris.

Kempens Erfgoedportaal

Samen met de andere Kempense erfgoedcellen gebruiken en promoten we het Kempens Erfgoedportaal om collecties te delen met het brede publiek. We maken het platform nog aantrekkelijker door het zo structureel mogelijk te verbinden met erfgoeddatabank.be, regelmatig nieuwe digitale expo's te bouwen en een promotiecampagne uit werken om het erfgoedportaal sterker bekend te maken bij leerkrachten onderwijs.

Interactieve beeldbanken

Soms hebben beheerders van een beeldbank minder behoefte aan een wetenschappelijke inventaris van hun beeldmateriaal, maar meer aan een levendige interactie met bevolking, bijvoorbeeld via sociale media. We onderzoeken hoe we ook deze partners kunnen ondersteunen.

Workshops en vorming

Jaarlijks organiseren we minstens één vorming, specifiek voor collectiehouders. Daarnaast zijn we ook een helpdesk, die continu antwoorden geeft op specifieke vragen uit het veld.

Waarderen, verzamelen, ontzamen

Collectiehouders die vragen hebben rond waardebeoordeling, schenkingen en legaten, collectieprofiel, afstootbeleid en collectiepresentatie vinden bij ons een gesprekspartner die inhoudelijk mee nadent, kadert en ondersteunt. Daarvoor werken we samen met het Centrum Kunstarchieven Vlaanderen.

OD2.3. Erfgoed Voorkempen stimuleert en ondersteunt kerkraden en gemeenten bij de waardering, inventaris, documentatie, behoud en beheer van religieus erfgoed.

Mogelijke acties:

Kerkelijke collecties

We ondersteunen kerkraden in inventarisatie, digitalisering, behoud en beheer van de kerkelijke collecties, die vaak zeer diverse en uitgebreide deelcollecties beheren. Een basisinstrument hiervoor is het rapport 'Kempencollectie in Kaart' (2025). We willen de kerkraden proactief aanspreken, zodat we structureel kunnen te werk gaan en niet voortdurend brandjes moeten blussen.

Een depotkerk

We onderzoeken i.s.m. de kerkraden en lokale besturen de mogelijkheid om een kerk in de regio tot (voor het publiek toegankelijke) depotkerk te laten herbestemmen.

Inventarisering van religieus erfgoed

SD3 ZORGEN VOOR ELKAAR

In contact met erfgoed voelen mensen zich meer verbonden met een plek en met elkaar, actief en genietend van wat de regio biedt, en geëngageerd in een gemeenschap waar mensen (jong en oud) zich geborgen en thuis voelen.

OD3.I. Erfgoed Voorkempen ondersteunt en organiseert minstens drie erfgoedactiviteiten of -evenementen voor een breed publiek, die zowel leerrijk, ontspannend, prettig als verbindend zijn.

Mogelijke acties:

Erfgoeddag

In samenwerking met het Kempenoverleg ondersteunen en promoten we erfgoeddagactiviteiten in het veld. Als zich een opportuniteit aandient, organiseren we zelf een activiteit of bundelen we bestaande activiteiten in een groter geheel.

Duurzaam toerisme als erfgoedambassade

We bundelen en/of organiseren een toeristisch aanbod ('Visit Voorkempen') in zoverre dat dit het lokale erfgoed voor het voetlicht brengt, en strookt met de uitgangspunten van dit beleidsplan en van 'Reizen naar Morgen'.

Thematische initiatieven

Waar zich opportuniteiten voordoen, organiseren we, in de lijn van dit beleidsplan, thematische activiteiten of evenementen die aansluiten bij een project of bij landelijke oproepen.

Lokale initiatieven

We ondersteunen initiatieven van lokale erfgoedpartners of lokale besturen wanneer dat wenselijk is door promotie of logistieke steun. Lokale musea zetten we in de kijker door te onderzoeken wat hen verbindt en hoe we hun aanbod gebundeld kunnen promoten.

Dragers tijdens de Sint-Quirinusprocessie in Loenhout (foto © immaterieelerfgoed.be)

OD3.2. Erfgoed Voorkempen geeft onderwijs en jeugdwerk handvaten om cultureel erfgoed te gebruiken als didactisch of spelmateriaal, om kinderen te leren hun eigen leefomgeving te ontdekken.

Mogelijke acties:

Erfgoedproevers

Erfgoedproevers wil vanuit het Kempenoverleg leerkrachten (in opleiding) uit de Antwerpse Kempen op een toegankelijke, praktische en inspirerende manier in contact brengen met lokaal cultureel erfgoed. Doel is een duurzaam draagvlak creëren voor erfgoededucatie, verankerd in de klaspraktijk.

Jouw gemeente in de klas

Gebaseerd op de methodiek 'Buurten met Erfgoed' zetten we een traject op met enkele scholen uit dezelfde gemeente of wijk. Alle basisscholengemeenschappen krijgen de kans om in te gaan op het educatief aanbod van Erfgoed Voorkempen. Ze maken gebruik van de erfgoedtools die voor het onderwijs worden ontwikkeld.

Kempen Kampen

We promoten de inspiratiebrochure 'De Erfgoedgids voor Doeners' bij elke jeugddienst en speelpleinwerking. Daarnaast blijven we inzetten op kindvriendelijke activiteiten die erfgoed op een speelse manier in de leefwereld van de kinderen brengt, ook buiten de school(m)uren.

Klasbakken

Een Erfgoedklasbak, of simpelweg "klasbak", staat een lesuur lang voor de klas om uit eigen ervaring te vertellen over lokaal erfgoed. We willen het aantal klasbakken én hun bekendheid vergroten.

Erfgoedweken

Erfgoedwerkers en -organisaties organiseren tijdens de Erfgoedweken diverse activiteiten, zoals leuren in scholen en vip-bezoeken aan musea, archieven en andere erfgoedlocaties. We ondersteunen en promoten de bestaande events, en organiseren jaarlijks zelf één activiteit.

Erfgoedklasbak tijdens de Erfgoedweken

OD3.3. Erfgoed Voorkampen bereikt meer jongeren dankzij een aanbod voor jongeren om hen bewust te maken van de band en betrokkenheid die ze voelen met de plek waar ze opgroeien.

35

Mogelijke acties:

Radio Kempenjoeng

We verduurzamen de resultaten van het project Radio Kempenjoeng en rollen het uit over het hele werkingsgebied. Radio Kempenjoeng wil de band onderzoeken en aanhalen tussen jongeren en de Kempense regio waarin ze opgroeien. Daarvoor bieden we een 'zelfbouwpakket' aan om podcasts te maken, waarmee we naar scholen, jeugd- en andere verenigingen trekken om op twee uur tijd een toffe chatcast te maken, die nadien te beluisteren is op de grote podcastplatformen.

KempenKampen TTT

We verduurzamen de resultaten van het project KempenKampen (onderdeel van Kids & Kempens) door een teach-the-teacher traject aan te bieden aan jongeren in leiding in een vereniging of speelpleinwerking.

Jong geleerd

We onderzoeken mogelijkheden om studenten middelbaar en hoger onderwijs in contact te brengen met, en warm te maken voor erfgoed. Daarbij denken we uiteraard aan richtingen als erfgoed, geschiedenis, kunstgeschiedenis, maar ook onderwijs (om meer erfgoed in de klas te krijgen) of vaktechnische richtingen (om traditionele stielen en vakmanschap te bewaren). We zijn ook een stageplek en stellen een aantal onderzoeksvragen op [de Wetenschapswinkel](#).

OD3.4. Samen met verenigingen voor jonge senioren, lokale toeristische diensten en erfgoedverenigingen bundelt of creëert Erfgoed Voorkempen een aanbod voor vijftigplussers dat de doelgroep ook uitdaagt om zich als vrijwilliger te engageren.

Mogelijke acties:

Gidsen

De kennis van dorps-, heem- en natuurgidsen mag niet verloren gaan. We onderzoeken hoe we jonge senioren kunnen toeleiden naar het aanbod van gidsen(verenigingen), en nieuwe gidsen kunnen aantrekken.

De nieuwe erfgoedvrijwilliger

We ondersteunen erfgoedverenigingen die via hun activiteiten jonge senioren aanspreken, en coachen hen in het aantrekken van vrijwilligers voor specifieke, concrete taken, in samenspraak met Histories. We onderzoeken of we hiervoor kunnen samenwerken met initiatieven als [Give a Day](#).

Dorpsgids in Oostmalle

OD3.5. Samen met zorginstellingen ontwikkelen we minstens drie erfgoedprogramma's op maat van de bewoners of bezoekers.

Mogelijke acties:

Uitrol en diversifiëring reminiscentielezingen

We rollen de bestaande reminiscentielezingen rond agrarisch erfgoed verder uit en diversifiëren naar andere thema's.

In gesprek met de sector

We brengen een klankbordgroep samen met directies en zorgpersoneel na te denken over een kwalitatief erfgoedaanbod voor hun bewoners. We werken hiervoor ook samen met de Alzheimerliga.

Scholen en zorg samen in een erfgoedactiviteit

We organiseren en promoten intergenerationele contacten en zorgbewustzijn door kinderen en zorgbehoevende mensen samen erfgoed te laten beleven.

Zorgerfgoedzorg

Heel wat zorginstellingen kennen een lange geschiedenis en beheren vaak interessant zorgerfgoed (medische of religieuze collecties, archieven, bekende gasten of patiënten...) Een goede omgang met, en ontsluiting van dat zorgerfgoed vormen ook een meerwaarde voor de bewoners of bezoekers.

Workshop historisch koken in De Mick (Brasschaat)
voor kinderen en ouders

SD4 ZORGEN VOOR ERFGOED VOORKEMPEN

Erfgoed Voorkempen blijft als waardengerichte organisatie investeren in een eigen herkenbare identiteit, die zorgzaamheid, menselijke warmte en netwerking combineert met professionalisering en kennisopbouw en -deling.

OD4.I. Erfgoed Voorkempen versterkt in alle transparantie haar voeling en contact met besturen en partnerorganisaties op alle niveaus.

Mogelijke acties:

Geïntegreerde en integrale werking

We geloven heel erg in de meerwaarde van een integrale aanpak van erfgoed. Erfgoedcel en IOED vormen één team dat competenties deelt en complementair werkt.

Bevoorrechte partner van het Regionaal Landschap

Erfgoed Voorkempen vormt in wezen het 'team Erfgoed' van RLDV. De teams Natuur en Beleving van het Regionaal Landschap dragen bij aan gemeenschappelijke acties rond landschappelijk en houtig erfgoed. Beide organisaties voeren samen hun communicatie in dezelfde huisstijl.

Netwerk Vlaamse Erfgoedcellen – FARO – DCJM

Erfgoed Voorkempen is als erfgoedcel actief in het erfgoedcellenoverleg van FARO en in verschillende collegagroepen voor samenwerking en intervisie.

Kempenoverleg en Antwerps Erfgoedoverleg

Het Kempenoverleg is een samenwerkingsverband van de erfgoedcellen en IOED's die in de Kempen actief zijn. Dat resulteert in gemeenschappelijke communicatie over evenementen, het Kempens Erfgoedportaal of het samen indienen van bovenlokale projecten.

Het Antwerps Erfgoedoverleg is in eerste instantie een intervisiegroep, die samenkomt als er nood is aan thematisch overleg.

Voorkempens overleg Cultureel erfgoed, evenementen en toerisme

Minstens tweemaal per jaar komen ambtenaren cultureel erfgoed (of cultuur/vrijetijd) samen in een overleg met de erfgoedcel. Op de agenda: jaarlijks terugkerende evenementen, promotie en publiekswerking, collectiebeheerstrategieën, ...

Professionele kennispartners

We houden voeling en contact met professionele partners en organisaties, zoals de verschillende erfgoeddienstverleners (Landelijke Dienstverlenende Rollen).

Erfgoedraad Voorkempen

Tweemaal per jaar komen de ambtenaren samen met hun bevoegde schepenen en de leden van de Raad van Bestuur van de projectvereniging samen in de Erfgoedraad Voorkempen. Daarin komen beleidslijnen, jaarplanning en –verslagen aan bod, wordt ingegaan op de stand van zaken van lopende projecten en worden de structurele samenwerkingen geëvalueerd.

Raad van Bestuur

Na afloop van de Erfgoedraad Voorkempen volgt meestal onmiddellijk een formele zitting van de Raad van Bestuur van de projectvereniging.

OD4.2. Het team van Erfgoed Voorkempen blijft inzetten op zijn complementaire expertises, een groeiende kennis van het erfgoed in de streek, en een professionele dienstverlening.

Mogelijke acties:

Digiwijsheid

Met de agenda van de Collegagroep Digitaal (FARO) en het Kempenoverleg als leidraad, vervolmaken we digitale competenties van het eigen team en de vrijwilligersploeg.

Externe expertise

We onderhouden het netwerk van gespecialiseerde restaurateurs, ambachtslieden, en leveranciers. We verzekeren ons van hun kunde en kennis en de kwaliteit die ze leveren.

Landelijke dienstverlenende rollen

Externe expertise winnen we ook in bij de LDV's. Landelijke dienstverlenende rollen zijn organisaties die een dienstverlenende rol op landelijk niveau in de cultureel-erfgoedsector vervullen. Ze ondersteunen erfgoedbeheerders en cultureel-erfgoedgemeenschappen bij hun dagelijkse werking en het beheer van hun erfgoed.

Blijvend leren

We nemen deel aan regionaal en (inter) nationaal overleg, studiedagen en gerichte opleidingen om de kwaliteit en actualiteitswaarde van de diensten te garanderen en de werking van de Erfgoedcel te versterken.

Wie weet wat?

We blijven de sector verkennen en bevragen, zodat we expertise die we zelf niet in huis hebben, snel kunnen terugvinden en aanspreken (of gericht doorverwijzen).

Bezoek aan het MOT (Museum voor Oudere Technieken in Grimbergen) met team en vrijwilligers.

OD4.3. Erfgoed Voorkempen ontwikkelt een sterk communicatiebeleid met een steeds groeiend bereik, dat er steeds op gericht is om enthousiasme over erfgoed te creëren, en de kansen en voordelen van erfgoed te belichten.

Mogelijke acties:

Cinema Voorkempen

We werken aan een YouTubekanaal waarbij we in verschillende afspeellijsten het erfgoed in de Voorkempen én de Voorkempenaars in beeld brengen. We blijven inzetten op bewegend beeld, zowel voor promotiedoeleinden als voor het borgen van immaterieel erfgoed en het waarderen van erfgoedvrijwilligers.

Erfgoedapp en zo

De Erfgoedapp krijgt steeds meer gebruikers en wordt ook populairder. We ondersteunen content creators die erfgoed via apps of andere digitale kanalen naar een breed publiek willen brengen. We promoten ook nieuwe tours.

Communicatiekanalen lokale besturen

Lokale besturen investeren hard in de communicatie met hun bewoners. We willen in overleg gaan met de communicatiediensten van de verschillende gemeenten om erfgoed in hun communicatieplannen op te nemen.

Publicaties (digitaal of papier), website en socials

We maken al onze publicaties duurzaam. We zetten in op een lange levensduur, denken van tevoren na over hergebruik, en wegen de voor- en nadelen van papieren versus digitale publicaties zorgvuldig af. Ook de eigen website krijgt minstens jaarlijks een structurele update, en we zetten in op bredere bekendheid van het Kempens Erfgoedportaal. Een slimmere inzet van sociale media moet resulteren in meer views, likes en shares.

OD4.4. De bestaande vrijwilligersploeg breidt uit met een team gespecialiseerd in religieuze collecties en een team dat zich toelegt op erfgoededucatie.

Mogelijke acties:

Vorming en teamversterkende activiteiten

Het welbevinden van onze vrijwilligers is cruciaal. We zorgen dat ze de nodige bijscholing krijgen waar gewenst, af en toe verwend worden, ook buiten het vrijwilligerswerk een teamactiviteit kunnen meedoen en door de collega's gewaardeerd worden voor hun bijdrage.

Teams Collectiebeheer en Religieus Erfgoed

Naast het bestaande team vrijwilligers dat zich toelegt op collectiebeheer in de brede zin, willen we een tweede team dat zich specialiseert in kerkelijke collecties.

Team Erfgoededucatie (basis, secundair)

Zowel voor het aanbod dat we willen realiseren voor basisscholen als voor Radio Kempenjoeng hebben we een nieuwe vrijwilligersploeg nodig, die thuis is in kinder- en jongerenwerking.

Schildesteenweg 99 | 2520 Oelegem (Ranst)
erfgoed@rldv.be | 03 312 87 11
www.erfgoedvoorkempen.be